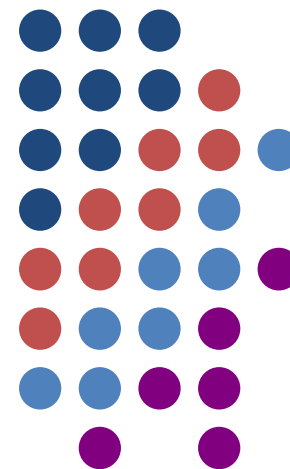

Bài 2: Thực thi chính sách từ trên xuống và từ dưới lên

Thực thi Chính sách
Nguyễn Xuân Thành
Học kỳ Thu, 2018

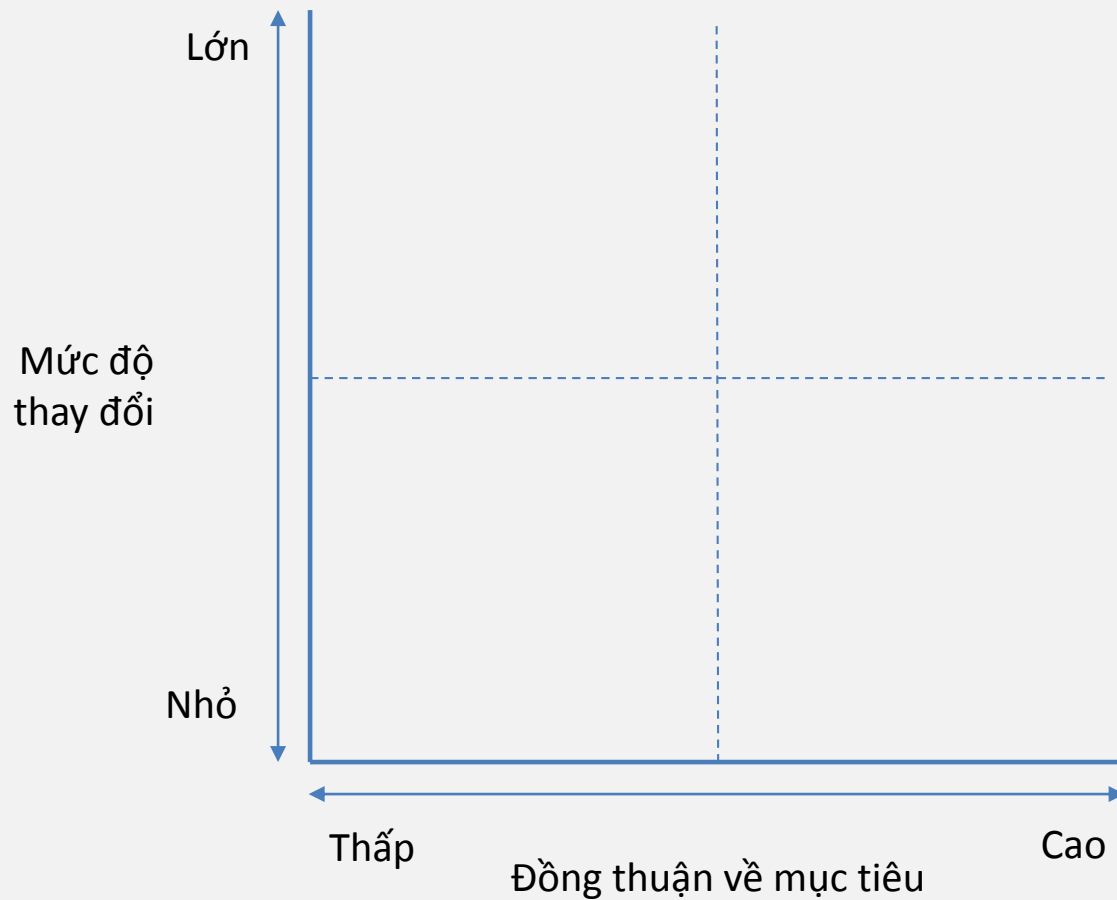
Dùng tay trần bán thức ăn bị phạt đến 1 triệu đồng

- Từ ngày 20/10/2018, các quy định xử phạt vi phạm hành chính về an toàn thực phẩm sẽ được áp dụng theo Nghị định 115/2018/NĐ-CP của Chính phủ.
  - Phạt 500.000 đồng-1 triệu đồng với người bán thức ăn đường phố không sử dụng găng tay khi tiếp xúc trực tiếp với thực phẩm chín, ăn ngay (trước đây chỉ phạt từ 300.000-500.000 đồng),...
  - Phạt 1-3 triệu đồng đối với cửa hàng ăn uống, nhà hàng ăn uống của khách sạn sử dụng người trực tiếp chế biến thức ăn mà không đội mũ, đeo khẩu trang; không cắt ngắn móng tay...
  - Phạt 5-10 triệu đồng với hành vi quảng cáo thực phẩm bảo vệ sức khỏe mà không có khuyến cáo "Thực phẩm này không phải là thuốc, không có tác dụng thay thế thuốc chữa bệnh"...

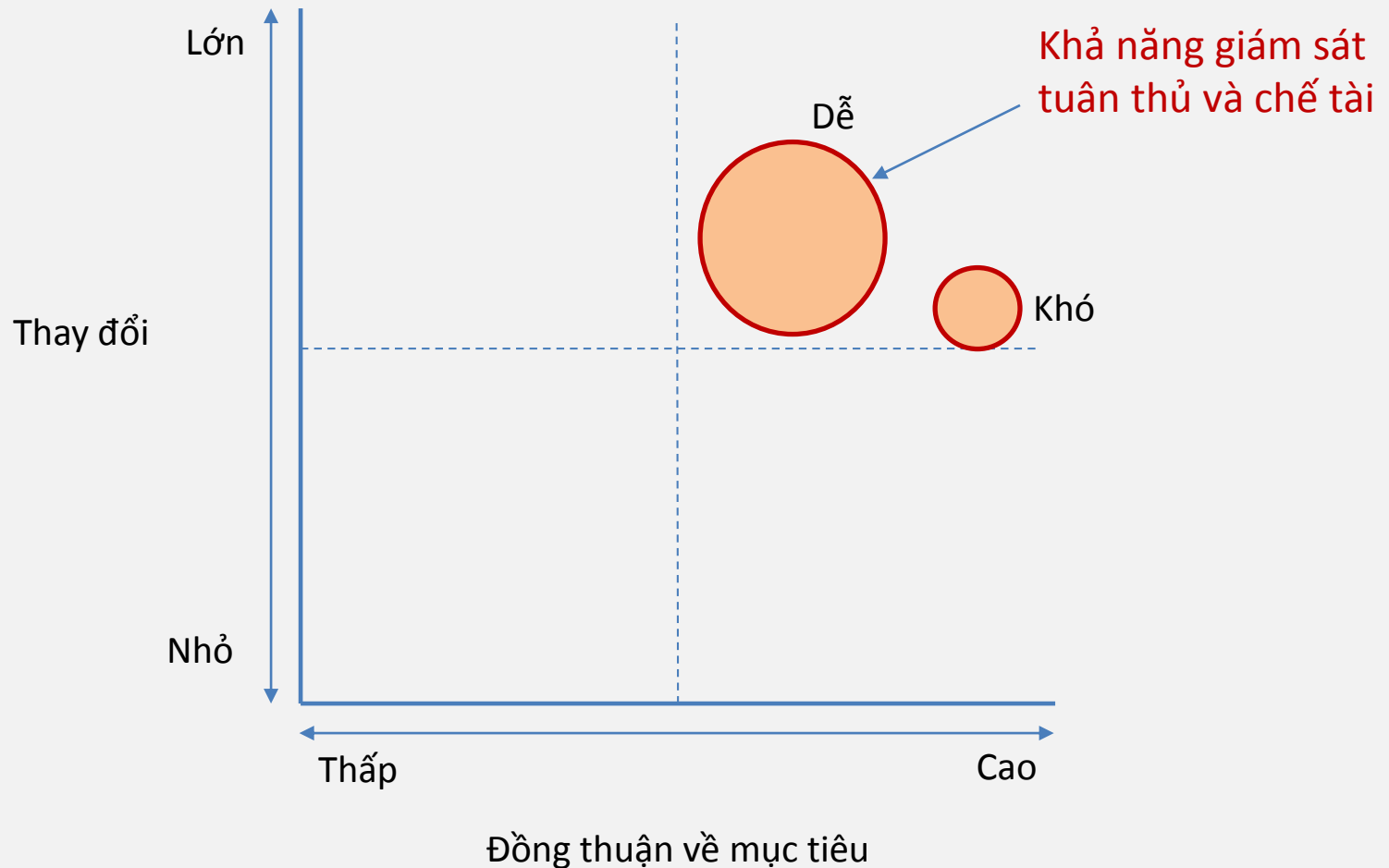
Hai khía cạnh của chính sách ảnh hưởng đến thực thi (Van Meter & Van Horn, 1975)

Thêm chiều thứ ba?
Khả năng giám sát tuân thủ
và chế tài (dễ hay khó)

Thách thức thực thi chính sách: Mô hình 3 chiều

Nghiên cứu thực thi chính sách

- Từ trên xuống:

- Xuất phát từ mục tiêu và chiến lược đề ra trong chính sách được ban hành
- Đi từ trên xuống để xem có nhiều hay ít cách biệt giữa mục tiêu đề ra trong chính sách và kết quả của chính sách.

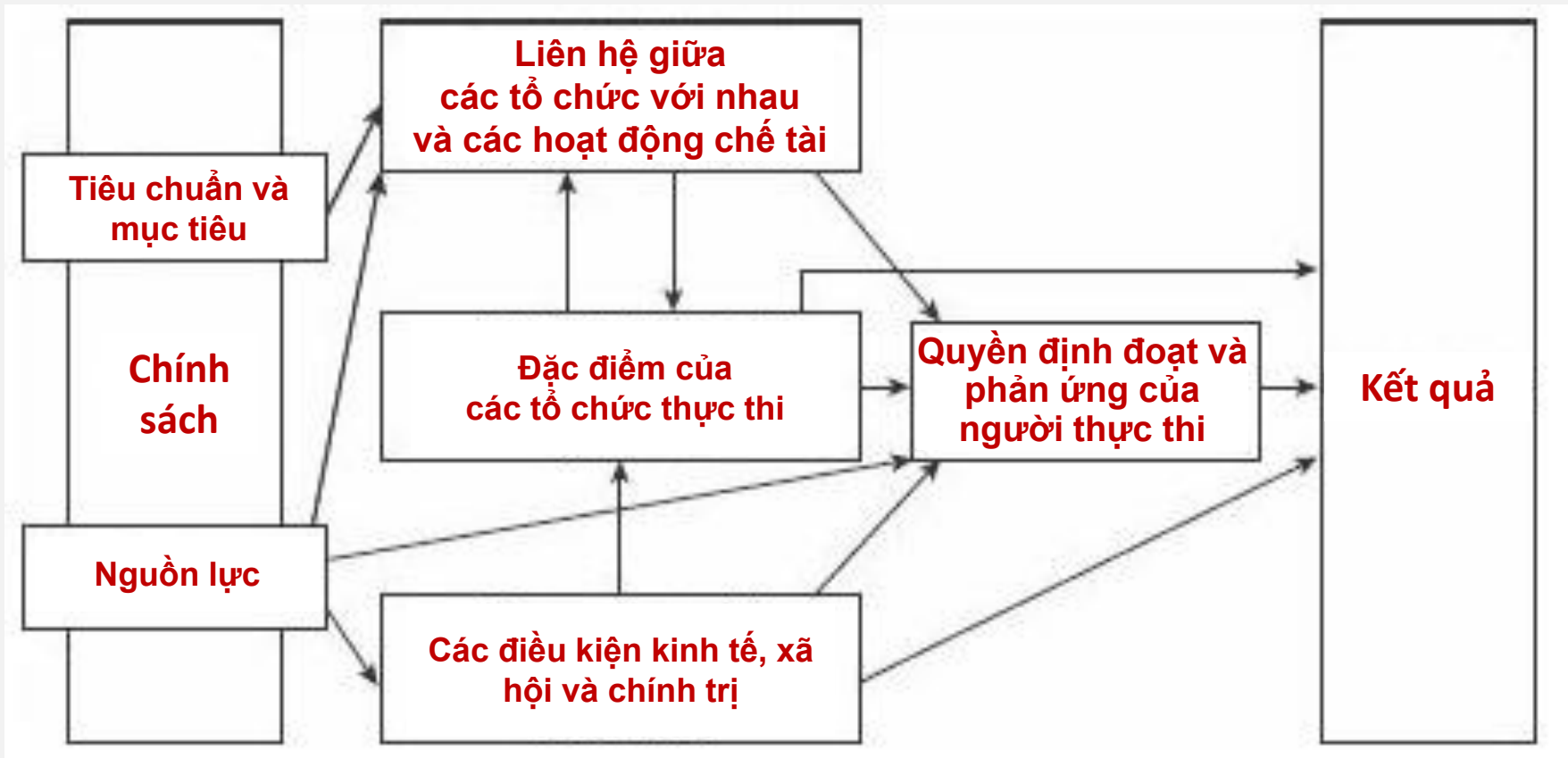
Xây dựng các cơ chế và biện pháp kiểm soát đúng đắn để khuyến khích và bắt buộc tuân thủ theo mục tiêu đề ra trong chính sách.

- Từ dưới lên:

- Xuất phát từ cấp thấp nhất trong hệ thống thực thi
- Đi từ dưới lên để xem chỗ nào thực thi nhiều hay ít thành công hơn

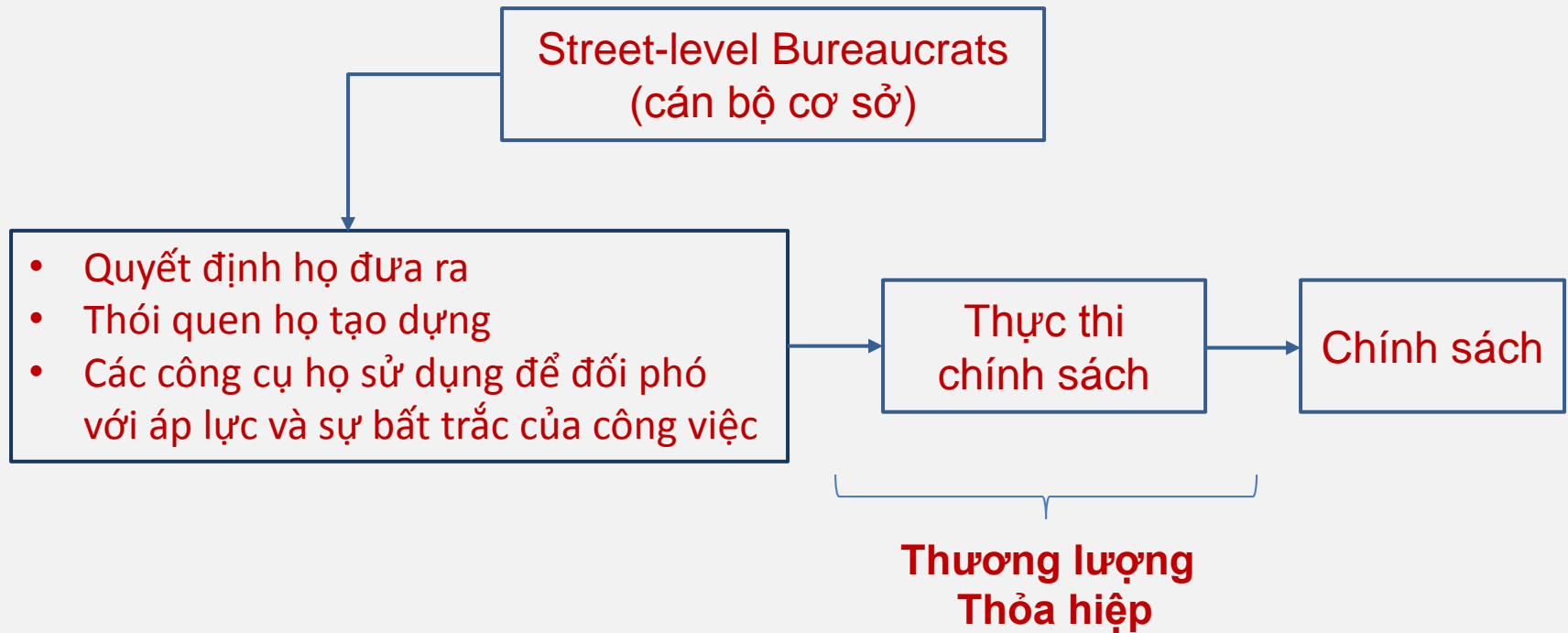
Làm thế nào để thương lượng và thỏa hiệp nhằm tránh xung đột lợi ích, từ đó tăng khả năng đạt được mục tiêu của chính sách.

Mô hình Van Meter & Van Horn về thực thi chính sách từ trên xuống

Mô hình Lipsky về thực thi chính sách từ dưới lên

Thực thi chính sách: Từ trên xuống

- Mục tiêu, công cụ và đối tượng được xác định rõ ràng
- Năng lực thực hiện được đánh giá là tốt
- Các thước đo rõ ràng về kết quả sau khi chính sách được thực thi
- Luật pháp và quy định làm căn cứ không quá phức tạp và thông điệp chính sách là rõ ràng, dễ hiểu.
- Cơ quan thực thi tập trung vào việc thiết lập bộ máy hợp lý với cơ chế kiểm soát đầy đủ để khuyến khích việc tuân thủ.

Thực thi chính sách: Từ dưới lên

- Chính sách có đa mục tiêu, đa công cụ và/hay tác động đến nhiều nhóm đối tượng khác nhau.
- Mâu thuẫn về mục tiêu, công cụ hay đối tượng có thể xảy ra.
- Thực thi chính sách từ dưới lên tập trung vào việc tìm cách giảm thiểu mâu thuẫn, có thể thông qua việc điều chỉnh, đánh đổi, thậm chí thỏa hiệp để tối đa hóa khả năng đạt được mục tiêu chính.
- Thông tin phản hồi và phản ứng của các nhóm đối tượng, của các tác nhân chính trị và của cơ quan thực thi là đầu vào quan trọng.
- Tuy nhiên, các nhóm đối tượng hay tác nhân chính trị của chính sách có sức mạnh và mức độ tham gia khác nhau. Việc điều chỉnh, thỏa hiệp trước áp lực của nhóm có sức mạnh có thể làm cho việc thực thi tạo kết quả sai lệch so với mục tiêu.

Khác biệt

Biến số	Quan điểm từ trên xuống	Quan điểm từ dưới lên
Người ra quyết định và làm chính sách	Người làm chính sách	Cán bộ cơ sở
Khởi điểm	Văn bản ban hành	Vấn đề trực trặc
Cơ chế	Chính thức	Chính thức và phi chính thức
Quá trình	Thuần túy hành chính	Kết nối, bao gồm cả hành chính
Quyền hạn	Tập trung	Phi tập trung
Kết quả	Mang tính chuẩn đoán	Mang tính mô tả
Quyền tự định	Cán bộ cấp trên	Cán bộ cấp dưới